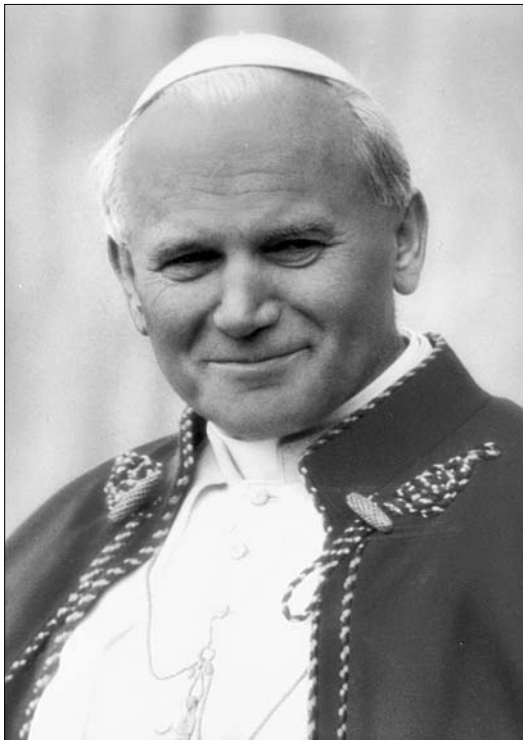

Andrej Marko Poznič

Janez Pavel II. (1920 – 2005)

In memoriam

Novica o smrti papeža Janeza Pavla II. je bila pričakovana. Že med njegovim smrtnim bojem ga je iz Trga sv. Petra spremljala množica, predvsem mladih, vstop v večnost pa je sprožil val navdušenja in hvaležnosti, ki je milijone ponesel v Rim, da se mu zahvalijo in se mu priporočijo kot novemu svetniku. Na nebu svetništva se je rodila »supernova«, ki s svojim žarenjem nezadržno privablja množice s celega sveta. Mediji, ki se jih

je papež vsa leta posluževal, da bi širil veselo oznanilo vsem ljudem na zemlji, so pokleknili pred njegovo krsto in napolnili svet s podobami in naukom tega velikega papeža. Vzdušje iz Rima so prenašali po vsem svetu. Takoj po papeževi smrti je bolečino vernikov zamenjalo veselje nad »vrnitvijo k Očetu« našega brata v veri. Od tistega trenutka naprej je Rim začela preplavljati nepregledna množica romarjev, ki je želela še zadnjič videti svojega papeža. Med njimi so tako očitno prevladovali mladi, da tega ni mogel nihče spregledati.

Kaj je nagnilo milijonsko množico, da je za nekaj ur odpotovala v Rim, tam čakala dolge ure, da se je v manj kot minutnem mimo-

hodu poklonila človeku? Množica je prihajala, čeprav so ji pot odsvetovali. Prihajali so, čeprav so slutili, kaj jih čaka. Čeprav sem bil tudi sam med njimi in mi ni žal, ne najdem pravega odgovora. Vem, da je bilo prav in dobro, da smo tako naredili. Vem, da si je Janez Pavel II. zaslužil tako znamenje spoštovanja. Prepričan sem, da bi za tega človeka naredil to 36-urno pot še enkrat. Kakor so mi povedali sopotniki, bi tudi oni storili isto.

Več kot četrto stoletja je bil Janez Pavel II. stalen gost v naših domovih. Prihajal je preko ekranov, radijskih valov in časopisov. Prihajal pa je tudi po svojih obiskih, ki so bili vselej velik dogodek za kraje, ki jih je obiskal. Bil nam je tako blizu, da smo ga smeli celo spremljati na njegovem križevem potu. Ko je nastopil službo in je bil čil in zdrav, si nihče ni mogel predstavljati, da mu bodo krogle atentatorja vzele telesno zdravje in moči. Od leta 1981 naprej je papež veliko trpel. Videli smo in čutili, kako mu bolezen jemlje telesne sposobnosti drugo za drugo. Trpeli smo z njim, ko so ga mediji pokazali v vsej njegovi šibkosti. Trpini vsega sveta so ga imeli za svojega. Bil je vsem zgled Kristusovega prijatelja, ki mu zna slediti na

križ in vztraja tam do konca. Dan za dnem je podobnost med Janezom Pavlom II. in Jezusom postajala bolj očitna. S trpljenjem je potrjeval, da so besede, izrečene na tolikih potovanjih, javnih avdiencah, privatnih sprejemih, napisane v enciklikah in pismih, resnične najprej zanj. Papež je veroval v to, kar je učil, in je bil pripravljen stopiti tudi na pot trpljenja in križa, da bi postal podoben Zveličarju. Podobnost je postajala vse večja. Ob smrti uri še najbolj: nem blagoslov množice na trgu, ki ga je z molitvijo spremljala na dolgi poti umiranja, in beseda »Amen!« (Tako bodi!). Kako podobno Jezusovemu »Dopolnjeno je!«. Papež Janez Pavel II. je zaključil svojo herojsko pot na zemlji in šel na dan, ko po judovski tradiciji tudi Bog počiva, v soboto, po svoj počitek. Od velikonočne nedelje pa velja, da Gospod »vse dela novo« (prim. Raz 21,5), in papež se je že pridružil množici svetnikov, ki v nebesih prosi za nas.

Papež, ki je že »veliki«, bo zagotovo dobil tudi naziv »sveti«. Sveti Janez Pavel II. Veliki! Tako ga bo poznala zgodovina. Več kot četrtina svetovnega prebivalstva se je rodila v času pravkar preminulega papeža. Mladi so bili njegova največja ljubezen; za mlade je goril, zanje je imel vedno čas in od njih je veliko zahteval. Zahteval je, da odprejo srca Kristusu in zapustijo strah, ki ga življenje brez vere, brez Boga vnaša v srca ljudi. Zahteval je, da se lotijo spreminjanja sveta po poti evangelija, potem ko se je v krvi in krivicah utopil marksistični poskus bolj pravične družbe. Zahteval je od njih, da se ne predajo materializmu in hedonizmu, s katerima je okužen ves svobodni svet, ker oba prinašata smrt. Svoj glas je dvignil proti kulturi smrti in terjal od verne mladine, da se zaveže Kristusu v Cerkvi, da bi s trdim delom ustvarjala kulturo življenja. Mladi so bili čedalje bolj očarani od takega nagovora. Zavedal se je silne moči kreposti, lepega življenja in je s svojo besedo klical, s svojim zgledom pa vlekel h Kristusu v Cerkev.

Milijoni mladih so mu odgovorili. Kdor je hotel videti ali je bil sam v Rimu, je videl, da so bili mladi v velikanski večini med milijoni, ki so se mu prišli zadnjič poklonit. Za nas je bil »papa« (očka). Strog in dober, nepopustljiv in razumevajoč. V njem smo našli skalo, na kateri smo lahko gradili naše življenje. Vedeli smo, da nam ne laže, da se nam ne prilizuje, da nas ne kupuje, kakor kupujejo glasove politiki ali pa tisti, ki nam hočejo prodati kaj materialnega. On je hotel nas, da nas pripelje h Kristusu. Ni nas hotel zase, ampak Zanj, ki je Alfa in Omega človeške zgodovine. Mislim, da smo to vsi vedeli ali slutili.

»Ko se boš nekoč spreobrnil, utrdi svoje brate,« (Lk 22,32) je Jezus naročil Petru. Mislim, da je papež Janez Pavel II. velik predvsem zaradi tega. Res je, da so njegova potovanja imela političen naboj in so pretresala diktature in totalitarizme. Res je, da je miren propad komunističnih režimov v Evropi in še marsikaj drugega po svetu njegova zasluga. Res je, da je bil edini, ki si je upal Ameriki javno in glasno povedati, da vojne, ki jih začnjenja, niso ne pravične ne potrebne in jim je ostro nasprotoval. Toda njegove državniške in politične zasluge ne odtehtajo njegove duhovne veličine. Zaradi njega mnogi verujejo v Kristusa, umrlega in vstalega. Katoličane ter druge kristjane je kot novi Peter potrjeval v veri v vstajenje. Prva naloga papeštva je postati »temelj edinosti« in ohranjati različnosti. Množica v Svetem mestu je bila živ dokaz, da smo si lahko eno, čeprav različni. Le v Cerkvi je kaj takega v polnosti mogoče! Papeževa smrt je še enkrat pokazala, kaj pomeni vesoljnost in edinost v različnosti.

Za papeža velja, da je dvignil svoj glas za najbolj zapostavljene in brez glasu. V nasprotju z mnogimi »borci za človekove pravice«, ki se v resnici borijo za neupravičene in samovoljno razglašene domnevne pravice privilegiranih obrobni skupin, je papež dvigal svoj glas za milijone in milijone nerojenih

otrok. Splav je imenoval »holokavst«, in imel je prav. Boril se je za dostojno in človeško smrt, ki izključuje evtanazijske posege. Boril se je za množice revnih, ki jih krivični mednarodni denarni in gospodarski sistem ohranja v bedi zato, da je peščica nepredstavljivo bogata. Solidarnost in subsidiarnost sta bila v ospredju njegovega socialnega nauka. Evangelij ne potrebuje komunizma ali socializma, da bi bil družbeno učinkovit. »Poroko« teologije osvoboditve z brezboštvom je ostro grajal in obsodil. Dokazal je, da je mogoče tudi drugače, ko je Poljake in ves socialistični Vzhod peljal kakor Mojzes iz suženjstva »Egipta« skozi Rdeče morje v puščavo svobode in odgovornosti.

Papež je bil tako mogočna duhovna osebnost, da je poenotil človekovo bivanje. Vera, prijateljstvo s Kristusom je bilo edina sila, ki ga je vodila. Zato je spremenil svet! Danes je svet boljši kakor takrat, ko je nastopil svojo službo. Dokazal nam je, da lahko spreminjamo svet in zato smo ga dolžni tudi spremeniti. Gorel je in uresničeval Drugi vatikanski koncil. V celoti, ne samo tisto, kar mu je gojilo in bilo pri srcu. Ohranil je red mašništva v duhu evangelija in jasno povedal, da Cerkev ni vsemogočna ustanova, ki bi lahko po mili volji spreminjala, kar sledi iz Svetega pisma in tisočletne tradicije. Zato so mu samooklicani »liberalci« pravili »konzervativec« ali kaj hujšega. Ponižnost tega papeža, ki se je zavedal, da je le eden v vrsti mnogih in da imajo v Cerkvi glas in mesto svetniki v nebesih, sednji in tudi prihodnji rodovi, ki morajo biti skladni med seboj, je prečudovita. Ponižnost je resničnost. Janez Pavel II. je bil oboje: resničen in ponižen.

»Papež 'ma vas rad!« je rekel mladim v Postojni. Iz tega stavka so se vedno isti nekulturni ljudje v naši deželi očitno posmehovali. Kljub vsemu pa ljudje vedo, da so bile to iskrene in spontane besede človeka, ki nas je imel resnično rad. Nihče danes ne dvomi v to

in mladi, tudi tisti, ki ne hodijo v Cerkev ali nimajo nič skupnega s katolištvom, poznajo ta pozdrav, ki je postal program. Ljubezen tega človeka je bila tako pristna in mogočna, da je bilo v njegovem srcu prostora za vse milijarde zemljanov. Vsi smo bili enako ljubljene, čeprav je bila Poljska na prvem mestu. Kljub množicam, ki so se zgrinjale okoli njega, pa papež ni gojil kulta osebnosti. Stalinizem ali hitlerianizem, titoizem ali kakšno pol-potovstvo so mu bili nadvse tuji. Papež se ni prilizoval množici in nikoli ji ni pihal na dušo. V tem je bil tako različen od mogočnikov tega sveta, da nam je lahko tudi to znamenje njegove posebnosti. Papež nam je kazal s prstom in življenjem smisel našega življenja: Jezus Kristus, naš Odrešenik in Zveličar.

Veliko je nalog, ki jih tudi tak papež ni mogel dokončati, kaj šele začeti. Kdo pa more v kratkem času, ki nam je odmerjen na zemlji, vse narediti? Še Bog si je vzel »vso zgodovino časa«, da bi svoje načrte s človeštvom uresničil, kakor si jih je zamislil od začetka. Janez Pavel II. je svoje delo podrejal temu velikemu božjemu odrešenjskemu načrtu. Zato ne bo dolgo, ko se bodo pojavili kritiki, ki bodo dan za dnem blatili njegovo delo in kar smo videli v preteklem tednu tudi zrelativizirali, zmanjšali ali poskusili uničiti. Mislim, da je prav, da je tako. Čim bolj se bodo zaganjali vanj, toliko bolj jasna bo slika, toliko bolj pristna bo njegova veličina. Zlato se namreč v ognju preizkuša, tudi po smrti. Kakor je bil Janez Pavel II. na očeh vsega sveta in so bili mediji do njega ves čas kritični, včasih celo nadvse krivični, tako bodo prav ti kritiki, ki same sebe povzdigujejo na raven »kritične javnosti«, prevzeli vlogo »hudičevih advokatov«, ki bodo iskali dlako v jajcu. Dobro je, da bo tako, ker mora svetništvo zasijati čim bolj jasno. Na koncu bodo tudi oni prišli na začetek, tja, kjer je že vsa množica vernikov. Rekli bodo: Sv. Janez Pavel II., veliki.